

ONDERWERPEN VAN ROZENKRUIS EN GNOSIS - EEN INNERLIJKE VERKENNING

Introductie verkenningen
Gnosis schenkt ons inzicht in het mysterie van het leven.
Als we ons openstellen voor haar verhelderend licht, zien we de weg voor ons.

Verkenning 1: De verbinding tussen rozenkruis en gnosis
'De glorie van God is onaantastbaar.'
- Wat is gnosis?
- Waar vinden we bronnen van innerlijke wijsheid?
- Welke beloften liggen er besloten in de symbolen roos, kruis en rozenkruis?

Verkenning 2: Een onsterfelijk beginsel in de mens
'De mens is een groot wonder.'
- Wat is het doel van het leven van de mens?
- Wat is in feite de mens?
- Waartoe is de mens bestemd?

Verkenning 3: De innerlijke roep en opdracht van de mens
'Iedere desillusie is een gevonden waarheid.'
- Wat drijft de mens tot zoeken naar levensvervulling?
- Wat is de gnostieke betekenis van de symbolen punt, driehoek, vierkant en cirkel?
- Wat is de gnostieke opdracht van de mens?

Verkenning 4: Mens en microkosmos
'Eerst komt het natuurlijke en daarna het geestelijke.'
- Waarom wordt de mens een microkosmos genoemd?
- Bestaat reïncarnatie?
- Evolueert het menselijke bewustzijn automatisch?

Verkenning 5: Een geopend hart
'Het hart heeft zijn redenen die de rede niet kent.'
- Waarom begint iedere authentieke spiritualiteit bij het hart?
- Wat zijn de gevaren van een louter verstandelijke ontwikkeling?
- Hoe kan het ware denkvermogen tot ontwikkeling komen?

Verkenning 6: Nieuw denken
'Alles wat aandacht krijgt groeit.'
- Wat zijn gedachten?
- Waarom is 'zijn' minstens zo belangrijk als 'doen'?
- Hoe kan de mens positief scheppend werkzaam zijn?

Verkenning 7: Realisatie in het hier en nu
'Wie ophoudt het vele te vernemen, kan het ene onderscheiden.'
- Wat is nodig voor het proces van heelwording?
- Welke bevrijdende drievoudige bezieling kan zich in de mens ontvouwen?
- Welk viervoudig fundament kunnen we gebruiken als richtsnoer in ons leven?

Verkenning 8: Het pad van transfiguratie
'Een reis van duizend mijlen begint met de eerste stap.'
- Wanneer kan de mens zijn spirituele reis beginnen?
- Uit welke fasen bestaat een authentieke spirituele weg?
- Welke hulp ontvangt de mens bij het gaan op het pad van transfiguratie?

Verkenning 9: Landelijke afsluiting op een zaterdag in 2021, Renova, Bilthoven

Rozenkruis en Gnosis

Een innerlijke verkenning

De betekenis en de praktijk van het leven vanuit het gedachtegoed van het Rozenkruis

Diep in ons ervaren we een onbestemd weten dat het leven zoals wij dat nu leven niet volledig is. Ergens voelen we aan, intuïtief, dat er een hogere staat van leven mogelijk is. Als een stille roep, als een aanmoediging, klinkt dit weten in ons. Wat nu als we deze roep volgen gaan? Dat kun je gaan verkennen gedurende digitale of fysieke bijeenkomsten van het Gouden Rozenkruis.

Webinars en leesteksten (gratis, klik hier om naar een live-webinar te gaan)
dinsdag 20.00 uur: 15 en 29 september - 13 oktober - 10 en 24 november 2020

Avondcursus in 14 centra:
dinsdag 20.00 uur: 15, 22 en 29 september - 6,13 en 27 oktober - 10,17 en 24 november 2020

Middagcursus in Doornspijk (Noverosa):
dinsdag 20.00 uur: 15, 22 en 29 september - 6,13 en 27 oktober - 10,17 en 24 november 2020

Ochtendcursus in Alkmaar, Eindhoven, Haarlem, Rotterdam en Utrecht:
vrijdag 10.00 uur: 18 en 25 september - 2, 9, 16 en 30 oktober - 13, 20 en 27 november 2020

De kosten voor een cursus bedragen 50 euro voor de 10 bijeenkomsten cursus, inclusief syllabus en koffie/thee (contant op eerste of tweede verkenning, geen pin). Inschrijven is noodzakelijk in verband met de beperkte beschikbare ruimte (klik op de link van de plaats naar keuze).

Adressen, startdata, -tijden Rozenkruis en Gnosis 2020

- Alkmaar, Oudegracht 114, dinsdag 15 september, 20.00 uur
- Alkmaar, Oudegracht 114, vrijdag 18 september, 10.00 uur
- Amsterdam, Keizersgracht 123, dinsdag 15 september, 20.00 uur
- Arnhem, Velperweg 58, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Bergen op Zoom, Blauwehandstraat 21, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Den Haag, Bazarstraat 20, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Doornspijk, Badweg 12, dinsdag 15 september 14.00 uur
- Eindhoven, Dierenriemstraat 4, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Eindhoven, Dierenriemstraat 4, vrijdag 18 september 10.00 uur
- Enschede, Lasondersingel 188, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Groningen, Nieuwe Boteringestraat 60, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Haarlem, Zakstraat 8, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Haarlem, Zakstraat 8, vrijdag 18 september 10.00 uur
- Hilversum, Koninginneweg 41, dinsdag 15 september 20.00
- Hoorn, Breed 26, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Maastricht, Wijcker Grachtstraat 20, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Rotterdam, Avenue Concordia 102, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Rotterdam, Avenue Concordia 102, vrijdag, 18 september 10.00 uur
- Utrecht, Frederik van Eedenstraat 1, dinsdag 15 september 20.00 uur
- Utrecht, Frederik van Eedenstraat 1, vrijdag 18 september 10.00 uur

www.rozenkruis.nl

Rozenkruis en Gnosis

Een innerlijke verkenning

Gnosis is een diepere kennis in een mens.
Gnosis is een kracht, of een licht dat voortkomt uit de liefde zelf.
Gnosis maakt zich kenbaar aan hen die er ontvankelijk voor zijn.

Verwondering

Er is veel waar we ons over verwonderen in het leven. Het leven is één groot wonder, één groot mysterie. Als kind hebben we die verwondering bewust beleefd, maar bij het opgroeien raken we zo vertrouwd met het wonder, met het mysterie van het leven, dat we het *gewoon* gaan vinden in plaats van onbegrijpelijk wonderbaarlijk. Soms worden we nog wel overweldigd door bijvoorbeeld de schoonheid van de natuur in de lente, maar vaak ook hebben we er eigenlijk geen oog meer voor.

De blije verwondering van het jonge kind verdwijnt langzaamaan bij het opgroeien. Gewenning en gewoontevorming nemen de plaats in van ontdekking en iets als nieuw waarnemen. We gaan alles gewoon vinden. De schoonheid en het wonder van het leven verliezen we zo uit het oog. Wellicht herken je dat? Het besef van het wonderbaarlijke verdwijnt in een soort van berusting naar de achtergrond, omdat het leven ondoorgrondelijk lijkt.

Maar toch soms gebeurt er iets, waardoor we opeens weer alert zijn – verbaasd en verwonderd zijn – over het mysterie leven. We worden door deze verwondering tot zoeken aangespoord op een van binnenuit komende, spontane wijze. Een zoeken dat aansluit bij een vermoeden van iets groters, een bijna zeker weten zelfs van een hoger leven.

Gnosis…
Gnosis is een diepere kennis in een mens.

Dat grotere en hogere leven dat we vermoeden, komt ons tegelijkertijd als onbegrensd en onmetelijk voor. We gaan op zoek naar waar dit onbestemde maar toch ook zeer reële vermoeden vandaan komt. We ontdekken dan dat de ontzagwekkende schoonheid van de kosmos zich ook weerspiegelt in ons wezen, dat er een even groot

mysterie *in* onszelf als *buiten* onszelf gelegen is. Vanuit dit inzicht groeit een verlangen om dit essentiële, dit zuivere, in ons leven vrij te maken.

Zo groeien er inzichten, komen gedachten vrij, die inspireren en tot verdere verdieping leiden. Waar gewone, alledaagse informatie zich richt tot ons verstand, tot ons hoofd, daar vraagt gnosis om een opnemen met het hart. Om die reden wordt gnosis ook wel kennis van het hart genoemd. We delven gnosis als het ware op in ons eigen hart. Als eerste benadering willen we zeggen dat deze kennis voorkomt uit een innerlijk herkennen, een intuïtief weten.

Gnosis…
Gnosis is een kracht, of een licht dat voortkomt uit de liefde zelf.

Gnosis, de kennis van het hart, is nauw verweven met universele liefde. In wezen zijn deze kennis en liefde twee kanten van dezelfde medaille, twee eigenschappen van gnosis, want met de liefde die uitgaat tot de schepping, die de hele schepping doordringt, is kennis verbonden. Een prachtige en veel geciteerde beschrijving van universele liefde treffen we aan in de eerste Korinthe-brief van Paulus (1 Kor. 13). Er staat geschreven:

De liefde is geduldig en vol goedheid.
De liefde kent geen afgunst, geen ijdel vertoon en geen zelfgenoegzaamheid.
Ze vindt vreugde in de waarheid.

De liefde heeft als eigenschap warmte, en kennis heeft als eigenschap licht. Zo zou je in beeldspraak kunnen zeggen dat de liefde ons verwarmt en de kennis ons verlicht. Zonder licht is er geen inzicht mogelijk, zonder liefde is er geen kracht om tot verwerkelijking te komen. Gnosis is niet alleen een licht dat ons inzicht schenkt, maar evenzeer een kracht die ons in staat stelt gnosis in ons leven tot uitdrukking te brengen. Met gnosis kunnen we ons leven in een ander licht, een ander perspectief plaatsen en tegelijkertijd ons leven opnieuw beleven vanuit dit perspectief.

Gnosis…
Gnosis maakt zich kenbaar aan hen die er ontvankelijk voor zijn.

Een van de verheven eigenschappen van die liefde is, zoals net geciteerd, dat zij geduldig is: zij dringt zich niet op, zij forceert niet. We vinden haar pas als we haar zoeken, als we ernaar verlangen, als we ervoor openstaan.

De drang tot zoeken zelf is ons echter wel ingeschapen. In die zin, dat we niet op een zeker moment besluiten om te gaan zoeken naar de zin achter ons bestaan, maar dat de behoefte om het bestaan te doorgronden spontaan in ons opwelt, steeds weer. Al is deze drang in principe al vanaf onze geboorte aanwezig, we gaan dat pas vanaf een bepaalde leeftijd herkennen en voor onszelf benoemen.

De drang tot zoeken vooronderstelt een zekere ontvankelijkheid, een ontvankelijkheid voor nieuwe inzichten. Zoals we al zagen, is gnosis kennis van het hart, een intuïtief weten. Hoewel deze kennis door ons innerlijk herkend en als nieuw ervaren wordt, is deze kennis, of gnosis, in wezen zo oud als de wereld. Zij was al bekend in het oude China, bij de Grieken en in Egypte. Daarom noemen we gnosis universeel.

Wat kun je nu van deze verkenningen verwachten?

De verkenningen hebben niet de intentie om een Rozenkruisfilosofie over te dragen, maar om met elkaar universele kennis, gnosis, te onderzoeken. Gnosis is echter zo veelomvattend, dat er slechts een klein deel aan de orde kan komen. Dat kan echter al voldoende zijn om in jezelf een proces op gang te brengen. Als gevolg van het zoeken, komt er niet alleen een vinden van antwoorden, maar zal er ook een verlangen ontstaan om deze nieuwe inzichten in het eigen leven waar, werkelijk te maken.

Want gnosis is geen filosofische beschouwing, is niet bedoeld om kennis te vermeerderen. Gnosis wil mensen bewust maken van hun plaats in de schepping en van de bijdrage die zij aan de schepping kunnen leveren. Heel compact uitgedrukt zou je kunnen zeggen dat universele kennis – of, als je wilt, de universele liefde-wijsheid – een mens innerlijk leert herkennen dat hij oorspronkelijk geschapen is als scheppend schepsel. Scheppend in de kracht van de liefde-wijsheid van de gnosis.

In onze centra beschikken we over ruimtes die we tempels noemen. Het tempelveld, de atmosfeer van de tempel, is bij uitstek geschikt om het wezen van gnosis woordeloos te ondergaan. In het tempelveld staan we oog in oog met de essentie, de vitale kracht van gnosis en kan een weerklank, een resonantie, ervaren worden met de diepste kern van ons wezen.

Na deze introductie

De cyclus van de verkenningen waartoe je wordt uitgenodigd, bestaat uit acht bijeenkomsten waarin een aantal teksten samen besproken zullen worden. Bovendien wordt je de gelegenheid geboden kennis te maken met de atmosfeer van de tempel in het Rozenkruiscentrum waar je de cyclus volgt. Vervolgens wordt er nog een negende bijeenkomst gepland. Deze zal worden gehouden op een zaterdag, in het Rozenkruis-conferentiecentrum Renova in Bilthoven. Daar zal dan een gezamenlijk bezoek aan een grotere tempel worden gebracht.

In alle vrijheid kun je deze cyclus volgen, want het begrip vrijheid ligt in het verlengde van wat wij zeiden over de universele liefde: dat zij zich niet opdringt, niets forceert. In de gnostieke wijsheid is de vrijheid en autonomie van elk afzonderlijk mens een cruciaal gegeven.

Wij hopen dus dat je tijdens deze cyclus in alle vrijheid de gelegenheid zult vinden om de eigen visie op de kernvraagstukken van het bestaan te vergelijken met dat wat de universele kennis daarover openbaart. Zo kun je onderzoeken of de visie van het Rozenkruis je de antwoorden reikt waar je naar op zoek was, en of je er, eigentijds gezegd, blij van wordt.

Mens, ontdek wie je bent en bevrijd jezelf uit het web van ruimte en tijd. In je hart ligt stil het zaad van de gnosis; het zal je alles vertellen wat je weten moet. Ontdek en open de poort van je hart.
Je oorspronkelijke thuis bestaat, je komt er vandaan en je diepe heimwee is het kompas dat je terugleidt. Ga de weg terug, waarvan het begin in je hart ligt.

Rozenkruis en Gnosis

De verbinding tussen Rozenkruis en Gnosis

Wat is gnosis?

In het woordenboek wordt gnosis verklaard als *diepere kennis en innerlijk inzicht in mens, wereld en godsdienst*. We kunnen het ook omschrijven als *levende kennis van het hart,* die het mysterie van het menselijk bestaan onthult. Gnosis wekt het hart zoals een bloem zich uit de knop ontvouwt; door de warme lichtstralen die haar beschijnen, kan zij zich openen. Zo zal de diepere kennis die in het hart besloten ligt, zich kunnen openbaren. Een mens kan dit ervaren als een innerlijk herkennen, een zeker weten van iets wat niet te benoemen valt.

In gnostieke geschriften wordt dan ook gezegd dat gnosis een kracht is of een licht, dat niet uit de ons bekende natuur voortkomt maar uit de goddelijke liefde. Dit licht is voortdurend werkzaam in de wereld en maakt zich kenbaar aan hen die daarvoor openstaan.

Gnosis kunnen we pas verstaan als wij haar als een geestelijke kracht gaan ervaren. Een kracht die in mens en kosmos werkzaam is en die een mens kan leiden naar zijn bestemming. Het bereiken van de juiste bestemming is immers het doel van iedere reis, ook van onze levensreis. Echter, om onze bestemming te kunnen herkennen, zullen we eerst onszelf moeten kennen.

Mens ken uzelf stond enkele duizenden jaren geleden al gegrift in het voorportaal van de tempel van Delphi. Het Evangelie van Thomas zegt: *Wie alles weet maar niet zichzelf kent, die mist het Al.* In de Egyptische wijsheidstaal wordt gesproken over de zelfkennis die gelijk is aan godskennis. *O, Asklepios*, roept de legendarische Hermes Trismegistos uit, *de mens is een groot wonder*!

De mens is een groot wonder!

Kennis over of bewondering voor het zeer gecompliceerde en uiterst gevarieerde menselijke leven is niet waar het hier om gaat, een leven dat in wezen nog een groot raadsel voor ons is. Daarom wijzen deze woorden naar iets anders, iets waardoor een mens boven zichzelf uitstijgen kan. Een vermogen of een bijzondere eigenschap, die diep in een mens verborgen ligt.

Als wij besef krijgen van dit uitzonderlijke vermogen en dit in onszelf aan het licht brengen, dan dienen we diep in het eigen wezen af te dalen, tot in de kern van ons wezen, van ons zijn. Die kern wordt op vele wijzen beschreven, bijvoorbeeld als roos, zaadkorrel of lotus.

Gnostici en rozenkruisers gebruiken vaak het begrip *geestvonk*. De geestvonk is een vonk van het volmaakte goddelijke licht, het licht van de geest, waarvan gnosis een aspect is. Geleid door dit licht kan een mens zijn diepste zelf leren kennen en zijn ware bestemming gaan begrijpen. Uit deze kleine goddelijke kern in een mens kan de geestmens herboren worden.

Volgens het Evangelie naar Johannes zijn wij in oorsprong kinderen van God. Het terugkeren naar dat kind zijn, niet in theorie maar in werkelijkheid, dat is het kenmerkende mysterie van het gnostieke christendom. Het is een innerlijk herscheppingsproces, een weer tot wasdom komen. Gnostieke scholen van alle tijden hebben dit hun leerlingen onderwezen.

Ook de *School van het Gouden Rozenkruis* staat in deze traditie. De stichters van deze school, *J. van Rijckenborg*h en *Catharose de Petri*, hebben veel authentieke gnostieke teksten en geschriften voorzien van een toelichting. Zij vormen een bron van wijsheid, die behulpzaam kan zijn op de zoektocht naar de zin van het leven.

Roos-en-kruis

Het symbool roos-en-kruis verbeeldt de mens die gericht is op zijn uiteindelijke bestemming: de terugkeer naar zijn goddelijke oorsprong. De horizontale balk van het kruis verwijst naar het leven in deze wereld, een leven dat wij zo goed kennen. De verticale balk verwijst naar de instroming van het gnosislicht. Op het ontmoetingspunt van de beide balken ontvouwt zich de roos. Het is het symbool van de geestvonk in ons hart.

Wie positief op deze roep reageert, gaat zich innerlijk op deze verticale stroom richten. Dit schept de mogelijkheid de roos tot volle bloei te brengen en zo – als mens – zijn ware bestemming te realiseren.

Als de roos, de geestvonk, ontwaakt door het aanrakende geestelijke licht, ervaren wij dit als een innerlijk heimwee. Dit heimwee is een verlangen naar gnosis en de verwerkelijking ervan vraagt om onze medewerking. Een mens die dit ervaart, zal zijn leven willen aanpassen aan wat hij nu van binnenuit als *waar* heeft leren ervaren.

Dit is een heel persoonlijk proces. Niemand kan voor een ander bepalen hoe hij deze weg moet gaan. Eenieder kan zijn waarheid alleen in het eigen wezen vinden en herkennen. Hij zal die weg in zijn eigen tempo, op zijn eigen tijd en met zijn eigen mogelijkheden gaan.

Als een mens zichzelf leert kennen, leert hij *het Al* kennen (zoals dit in het Evangelie van Thomas genoemd wordt), beginnend met de grootsheid en de samenhang van alle leven. Zo'n mens zal zich kunnen verwonderen, ook over de mogelijkheden van een eigen groeiproces en de harmonische perspectieven in het verschiet.

Het symbool van de roos en het kruis bevat ook de oorspronkelijke betekenis van het woord religie, dat is: opnieuw verbinden. De ziel wordt opnieuw verbonden met de goddelijke kracht, de bevrijdende kracht die een andere wereld toebehoort.

Waar vinden wij het 'woord' dat orde schept in onze chaos, waardoor de innerlijke mens kan opstaan? Aanvankelijk door die leer te zoeken waarin gnosis de woorden verlicht, omdat zij getuigen ván die gnosis. Gnosis, de kennis die noodzakelijk is om tot een innerlijke vernieuwing te komen.
Om van onwetendheid te komen tot de verlichtende staat van een in de mens zelf verkregen vermogen tot kennis, als een gids die de weg wijst. Uit onze chaos van nog niet begrijpen zien wij uit naar gnosis, naar de bron van kennis waaruit nieuw en helder inzicht kan ontstaan.

VERKENNING 2

Rozenkruis en Gnosis

Een onsterfelijk beginsel in de mens

Van alle schepselen in de natuur is alleen de mens tweevoudig, zo stelt Pymander vast. Enerzijds is daar in het menselijke stelsel de zaadkorrel der onsterfelijkheid, de geestvonk, ook wel aangeduid als de roos des harten; anderzijds is daar het sterfelijke menswezen, de natuurgestalte.

(J. van Rijckenborgh, De Egyptische Oergnosis, deel I, 3e dr., hfst. VIII, blz. 69/70)

Pymander heet het eerste hoofdstuk van het Corpus Hermeticum, een wijsheidsboek uit de oudheid. In dit boek vinden we een tweegesprek tussen Hermes en een mysterieus wezen, dat zich Pymander of gids noemt.

Niet alleen bij Hermes, maar in veel geschriften in de universele wijsheidsleer wordt verwezen naar twee natuurorden of levensvelden. Een *stoffelijk levensveld*, de aardse natuur, ook wel dialectiek genoemd, waarin alles wat ontstaat ook weer vergaat en die door tegenstellingen wordt gekenmerkt. Daarnaast bestaat er een *goddelijk levensveld*, de godsnatuur; hierin is eenheid en eeuwige wording.

Men kan van beide natuurorden zeggen dat er een goddelijke wet heerst, hoewel de wet van de dialectiek een lagere is dan die van het goddelijke levensveld.
De aardse natuur is het levensveld waar alles tijdelijk is en aan voortdurende verandering onderworpen. De goddelijke natuur is de bron van alles wat eeuwigheidswaarde heeft. Zij is onkenbaar en niet in woorden uit te drukken. Als we er toch woorden aan willen geven, dan zouden we het *liefde, licht en kracht* kunnen noemen.

De twee levensvelden zijn van elkaar gescheiden, niet door plaats of tijd, maar door een verschil in vibratie. Een verschil, zo groot, dat het niet zonder meer te overbruggen is.

De universele wijsheidsleer, zoals deze nu wordt uitgedragen door de *School van het Gouden Rozenkruis*, gaat ervan uit dat de mens behoort tot beide naturen, tot zowel de godsnatuur, het goddelijke levensveld, als tot de aardse, stoffelijke natuur, de dialectiek.
Pymander zegt: *Van alle schepselen in de natuur is alleen de mens tweevoudig.* In het menselijke stelsel (microkosmos) is een zaadkorrel van het onsterfelijke, de geestvonk, aanwezig. Tegelijk leeft er ook een sterfelijke mens in met zijn natuurgestalte.

Wij zijn als sterfelijke mensen verbonden met deze vergankelijke, aardse natuur. Maar naar de geestkern zijn we verbonden met de onvergankelijke natuur. Want een mens is meer dan alleen zijn lichaam, meer dan vlees en bloed. Hij is onderdeel van een groter stelsel, een microkosmos of kleine wereld. De uitspraak: *God schiep de mens (microkosmos) naar zijn beeld en gelijkenis*, vindt hierin zijn oorsprong.

Nu kan er in een mensenleven een moment aanbreken, waarop er zóveel verlangd en nagestreefd is binnen deze stoffelijke natuur, dat de vraag naar boven komt: *wat is de werkelijke zin van mijn leven*?

De rozenknop

De kern van het menselijke stelsel is verbonden met zijn goddelijke oorsprong. Deze kern wordt ook symbolisch *rozenknop* genoemd. Een knop is het nog maar, maar met de belofte van ontwikkeling, van bloeien. We zijn oorspronkelijk uit het goddelijke geboren. We zijn echter verbroken geraakt van onze oorsprong en ons er ook niet meer bewust van. De rozenknop in ons is latent en slapend geworden en de mens kan door zijn ik-gerichtheid het goddelijke niet meer waarnemen.

Als de rozenknop aangeraakt wordt door het licht, kan er een nieuw verlangen ontstaan. Dit gebeurt op het moment dat ons oude ego-streven op een dood punt is aangeland en we gaan beseffen dat we niet meer weten hoe verder te gaan. De natuurlijke eigenschappen van ons ego, zoals eerzucht, verlangen naar macht, ik-centraliteit en dergelijke, worden steeds meer gezien als belemmeringen in plaats van als hulp op de weg naar levensvervulling.

Het leven in deze tweevoudigheid, zowel aards als in de kern ook goddelijk, is ons geschonken met als doel om de geestvonk te wekken en om weer oorspronkelijke, mensen te worden. Het leven is daarom ook een leerschool voor ons, zodat we langzaamaan gaan beseffen dat alleen het goddelijke ons kan bevrijden en het ware geluk kan schenken.

In het hart ontstaat dan ruimte en stilte, waardoor we de stem uit het andere levensveld kunnen vernemen. Een levensveld waarvan Jezus in de Bijbel zegt:
Mijn koninkrijk is niet van deze wereld.

Zoek niet buiten u wat binnen in u is.
Ons leven is een geschenk, het is ons gegeven. Wat leven in de kern is, kunnen wij niet vatten. Als een vuur brandt het in ons; wij voelen dat onophoudelijk in ons. De liefde en het respect, de warmte die het leven ons verschaft, schenken ons de vreugde van het leven.

Maak niet de fout wat binnen is te zoeken met wat buiten is, met uiterlijke ogen te kijken naar wat binnen is. Want wanneer wij bijvoorbeeld alleen met onze stoffelijke ogen naar de wereld kijken, is God nergens te zien.
Hoe kan het oog waardoor gekeken wordt zichzelf zien, zegt de mysticus. Als we zien met innerlijk of spiritueel begrip, is God plotseling overal.

Rozenkruis en Gnosis

De innerlijke roep en opdracht van de mens

In het boek *De Chinese Gnosis* komt de volgende vraag naar voren: *hoe komt de mens tot zelfkennis, opdat verlichting zijn deel wordt?* J. van Rijckenborgh en Catharose de Petri antwoorden hierop:

> *Om deze vraag te kunnen stellen, moet de mens een zekere ervaring rijk zijn. Want aan de hand daarvan woelen in het mensenhart vragen naar boven als: wat is het doel van mijn leven? Wat is in feite de mens? Waartoe is hij bestemd?*
>
> *Als deze vragen uit het diepste diep van je wezen omhoogdrijven, dan komt vanzelf de neiging tot onderzoek. Een neiging die gevoeld wordt als een levensnoodzakelijkheid, als een zijn of niet zijn.*
> (De Chinese Gnosis, 2e dr., hfst. 33-1, blz. 45)

In dit citaat worden een aantal vragen geformuleerd: *wat is het doel van mijn leven? Wat is in feite de mens? Waartoe is de mens bestemd?*

Punt, cirkel, driehoek en vierkant

Deze complexe vragen willen we beantwoorden aan de hand van het belangrijkste symbool van de *School van het Gouden Rozenkruis*, namelijk punt, *cirkel, driehoek en vierkant*. Een symbool is uitdrukking van begrippen en betekenissen en deze kun je op verschillende niveaus benaderen. We willen proberen de gnostieke inhoud van dit symbool te begrijpen.

De punt, ook wel aangeduid als begin- of keerpunt, symboliseert de altijd aanwezige en allesdoordringende geest. Uit de geest, de bron van al het leven, is al wat bestaat voortgekomen. Alles wat wij doen op basis van de cirkel, de driehoek en het vierkant, vindt zijn oorsprong in de geest en is altijd verbonden met die geest.

De cirkel duidt op de eeuwige volheid die mens en wereld omvat. Van deze volheid gaat een ononderbroken roep uit naar ons mensen, zodat we ons weer bewust kunnen worden van onze oorsprong en huidige tweevoudigheid.

De driehoek verwijst naar een drievoudige, universele stralingskracht. Dit zijn de kracht van de *liefde*, die verlossing van de onsterfelijke ziel uit de stoffelijke wereld mogelijk maakt; de kracht van de *kennis*, die als licht het plan openbaart; ten derde de kracht van de *daad*, die het mogelijk maakt onze voet te zetten op de weg naar ware vrijheid.

Het vierkant, ook wel vierkant van bouw genoemd, staat voor de basis waarop, met behulp van universele krachten, kan worden gebouwd en gewerkt aan de wedergeboorte van de onsterfelijke mens.

Gnosis is de oorzaak en stuwende kracht van onze zoektocht naar een hogere vervulling. De geestvonk in het hart stimuleert onze zoektocht naar *eenheid, liefde, vrijheid en alomvattend weten*.

Meebewegen

Vanuit het bewustzijn dat we *ik, of ego* noemen, benaderen we alles in het leven. Wij stellen hierbij onszelf centraal. Wij zien onszelf als middelpunt en zoeken openlijk of meer verborgen bevestiging en bestendiging van dat zelf.

Wij nemen onszelf niet waar van buitenaf, maar kijken van binnenuit naar buiten. Daarom zijn wij ook voornamelijk op dat *buiten gericht*, omdat we alles beleven via onze zintuigen.

Het aardse leven is geordend volgens de wetten van ruimte en tijd. Alles is steeds in beweging. Deze voortdurende verandering is ook zo bedoeld, want stilstand betekent kristallisatie. Willen we ons ontwikkelen en vernieuwen, dan dienen we de beweging te accepteren en ook leren om mee te bewegen. Als we ons aan het oude willen vasthouden, dan merken we vroeg of laat dat dit onmogelijk is. Als we dit gaan inzien, zijn we klaar voor een volgende fase. Dan wordt in ons door het *heilsverlangen* een nieuwe mogelijkheid geboren.

Verlangen

Als we verlangen, is het net alsof het mysterie ons uitdaagt. We willen verder kijken dan de wolken, hoger dan de sterren en voorbij het gegeven van leven en dood.

Uit het hart welt het verlangen op als een innerlijk weten dat levensvervulling en blijvend geluk mogelijk zijn. Als een pre-herinnering, zou je kunnen zeggen, als iets wat innerlijk herkend wordt.

Het inzicht groeit dat wat we zoeken niet in ons huidige, ik-gerichte leven gevonden kan worden. Dit inzicht vormt het begin van een vernieuwd bewustzijn.
Naar gnosis verlangen we en door gnosis worden we uit onze onwetendheid gered.
Dan voelen we ons geroepen en zijn we ons ook bewust van de consequenties,

namelijk dat we dienstbaar dienen te zijn aan de latente geestvonk. Dat is de werkelijke bedoeling van godsdienst: dienstbaar zijn aan de geestvonk in het hart.

Jarenlang werd van al wat niet zichtbaar is het bestaan ontkend. Bovennatuurlijke verschijnselen werden als fantasie of als onwerkelijk afgedaan. Daar lijkt nu verandering in te komen. Er ontstaat meer openheid, die de vooroordelen voor het mysterieuze wegneemt.

Zelfkennis lijkt de enige oplossing. Het leren kennen van het onbekende 'andere' dat we in onszelf vermoeden. Onzichtbaar voor onze ogen, niet hoorbaar met onze oren maar toch waarneembaar.

In onze steeds sneller evoluerende tijd is de mogelijkheid om tot dit onbekende door te dringen groter dan ooit. Dan staan we voor de ultieme vraag naar onze oorsprong en naar de zin van ons leven.

Rozenkruis en Gnosis

Mens en microkosmos

Op de aarde komt ons persoonlijkheidsleven tot ontwikkeling, maar ook niet meer dan dat. En dat leven stelt, zoals wij uit ervaring weten, een voortdurende verandering, een komen én een gaan, in alle aanzichten van het aardse bestaan.

Maar nu is er tegelijkertijd ook een ander leven dat ons aanraakt. Dat andere leven is ons zeer nabij. Het is om ons en in ons. Het is een leven dat niet uit de aarde te verklaren is. Wij spreken van de microkosmos met de daarin aanwezige geestkern.

De microkosmos komt tot ons vanuit het goddelijke zonnelichaam; de persoonlijkheid komt uit de aarde. Er zijn dus in feite twee levenstoestanden, die zich op een zeker moment met elkaar verbinden; een leven vanuit de aarde en een leven vanuit het goddelijke zonnelichaam.
(J. van Rijckenborgh, Reveil!, 2e dr., blz. 34)

We willen nu graag onderzoeken hoe de persoonlijkheid is opgenomen in een groter stelsel, in een microkosmos of kleine wereld.
Leven binnen een microkosmos
We kunnen ons de microkosmos voorstellen als een bolvormig, magnetisch systeem met de geestvonk als kern. Om die kern bevindt zich de viervoudige persoonlijkheid. De mens bestaat uit:

1. een stoffelijk lichaam,
2. een ether- of levenslichaam, waardoor het stoffelijk lichaam functioneert,
3. een astraal of begeertelichaam, waardoor we verlangen en voelen en
4. een mentaal lichaam, waardoor we denken.

Rondom deze viervoudige persoonlijkheid bevindt zich een *ademveld*. Een mens leeft dus binnen zijn eigen ademveld, zijn eigen sfeer. Dit ademveld bepaalt de

eigenheid van een mens en het onderscheidt hem van anderen. Alle krachten die het ademveld binnenkomen, worden in overeenstemming met de kwaliteit van het ademveld opgenomen of afgewezen.
Het ademveld wordt omsloten door d*e aurische sfeer* van de microkosmos. Deze wordt ook wel – in overeenstemming met de kosmos – het uitspansel of firmament genoemd.

Wedergeboorte

De microkosmos en zijn geestkern zijn onsterfelijk. Als een mens sterft, wordt de microkosmos ontledigd, om daarna via een geboorte weer een nieuwe persoonlijkheid, een nieuwe ziel, op te nemen. Als een mens sterft, blijven het stoffelijke lichaam en een deel van het etherlichaam achter in de zichtbare wereld. De ijlere aanzichten van een mens (astraal en mentaal) gaan naar het onzichtbare gebied van de dialectische natuurorde en vervluchtigen daar na enige tijd. Dan pas is de microkosmos helemaal ontledigd.

De ervaringen die tijdens het leven opgedaan zijn, worden opgetekend in de microkosmos. Dit gebeurt in een deel van het aurische wezen, dat de lipika wordt genoemd, wat schrijver betekent. De lipika functioneert als het geheugen van de microkosmos, waardoor lessen niet steeds opnieuw geleerd hoeven te worden. Een volgende incarnatie wordt voorbereid op basis van dit geheugen van het aurische wezen. Elk mens krijgt zo een uniek en geschikt uitgangspunt voor zijn leven.

Karma en de weg terug

De processen die leiden tot een nieuwe incarnatie, vinden in het onzichtbare gebied van de dialectiek plaats, in de tegenhanger van de ons bekende stofsfeer, in de zogenaamde spiegel- of reflectiesfeer. Alles wat zich afspeelt in de zichtbare wereld, zowel stoffelijk als in gevoel, denken en handelen, heeft zijn reflectie in die onzichtbare wereld.

Het leven in onze natuur is gebonden aan wetten. We kennen de wet van oorzaak en gevolg, van actie en reactie. Deze wet wordt ook wel karma genoemd. Door karma worden we als natuurmensen geplaatst voor de consequenties van ons handelen. Ook blijft hierdoor de cirkelgang van het dialectische leven in stand.

Het aurische wezen, waarin het karma verankerd ligt, bevat dus de som van alle ervaringen van de vele incarnaties in de microkosmos. Door deze som van ervaringen en door de ervaringen in het huidige leven, kan het bewustzijn groeien. Op een gegeven moment gaan we door al die ervaringen heen beseffen dat iets essentieels aan ons leven ontbreekt. We lopen vast in het uiterlijke en veranderlijke leven. Dit vastlopen in het leven is noodzakelijk om tot bewustwording te komen en het is ook de basis voor het herstel van de binding met de geest.

Het plan voor dit herstel ligt als een machtig perspectief in het hart van een mens besloten.

Wie zich bezighoudt met het mysterie van geest en stof, zet een stap naar de innerlijke omkering, door vanuit de stof zich weer te verbinden, te voeden met de geest. Te zoeken naar de verlichting. Licht als de voedingsbron, om dat wat voor de stoffelijke mens nog niet zichtbaar is, in hem tot openbaring te brengen. Want waaruit is leven? Uit licht. Wat is licht? Trilling, vibratie. Waar komt die vibratie vandaan? Uit de geest.

Rozenkruis en Gnosis

Het geopende hart

Het hart wordt van oudsher 'het heiligdom van de liefde' genoemd. Daarmee wordt bedoeld een hart dat toebereid is voor een levenskracht, een levensmogelijkheid, die met recht de naam liefde kan dragen. Alles wat zich in de dialectische natuur ónder deze hoge norm van liefde bevindt, is een toestand van begeerte, van ik-centraliteit.

De liefde die hier bedoeld wordt, de liefde die deze naam waardig is, is in het wezen van de dialectische natuur niet te vinden. Zij is van een hogere orde, zij behoort tot het ware leven, tot het nieuwe leven, zij is geest, zij is God. Daarom zegt Pymander in het Corpus Hermeticum:
Richt nu het hart op het licht en ken het.
(J. van Rijckenborgh, De Egyptische Oergnosis, deel I, 3e dr., hfst. V, blz. 49)

Ons hart is niet meer een heiligdom van de liefde te noemen. Als ons hart zich richt op het gewone, aardgebonden leven, dan blijven we leven in deze wereld van tegenstellingen, in de dialectiek met haar kenmerken van groei, bloei en verval. Als we gaan zoeken naar iets wat daar bovenuit stijgt en blijvende waarde heeft, dan kan het hart gaan veranderen van een hart gebonden aan de dialectiek, in een hart dat geopend is voor de gnosis. Ons hart kan dan gereinigd worden, stil worden, en zal zich harmonisch openen voor de lichtstraling. Door die ontvankelijkheid van het hart ontstaat een nieuwe bezieling.

De natuurziel

De ziel is de vitale bron van ons leven, een levengevende energie. Is onze gerichtheid dialectisch georiënteerd, dan spreken we van een natuurziel. De natuurziel bestaat uit astrale en etherische krachten, die ons energie en leven geven.

Onze bezieling werkt door in het bloed, het hormoonstelsel, het zenuwstelsel, het ruggenmergstelsel (ook wel slangenvuur genoemd), in het bewustzijn en ook in het onbewuste. Het bezielde leven openbaart zich in ons denken, voelen, willen en

handelen. Onze reacties op uiterlijke invloeden worden bepaald door onze eigen aard, door onze behoeften en wat we als ons levensdoel zien.

De nieuwe ziel

Goethe schrijft in zijn Faust:
Twee zielen, ach, wonen in mijn borst, de ene wil zich van de ander scheiden.

Goethe geeft precies het probleem weer, de tweevoudigheid. *Er zijn twee zielen, die wonen in mijn borst.* De ene ziel, die van de aarde is, kennen we min of meer. De tweede ziel is de nieuwe ziel, die tot de goddelijke wereld behoort. Als het gaat om de bezieling vanuit het goddelijke levensveld, spreken we van de nieuwe ziel. Deze ziel kan zich gaan ontwikkelen uit de geestkern in het hart. Zij wacht op het moment dat de persoonlijkheid bereid is om haar groei mogelijk te maken.

De basis voor die nieuwe bezieling is de roep die doorklinkt in het stil geworden hart. Deze bezieling vormt op haar beurt het uitgangspunt voor het herstel van de verbroken binding van de microkosmos met de goddelijke wereld. De nieuwe ziel is het intermediair, de verbindende schakel tussen het lichaam, de persoonlijkheid, en het eeuwigheidswezen.

De rozenknop in ons hart

Als een beloftevol begin ligt de rozenknop in ons hart: in het kleine ligt het grote verborgen. Als het koninkrijk Gods binnen in ons, zo ligt in het hart de sleutel verborgen voor het oplossen van het mysterie mens. Het is daar waar elk leven begint en eindigt, maar ook waar het eindige leven overwonnen kan worden in een geheel nieuw leven.

Ieder zoeken naar verlossing, naar verlichting, moet daarom in het hart beginnen. Nog niet wetend waar het ons zal brengen, kunnen wij slechts vertrouwen. Vertrouwen dat onze onwetendheid in weten zal veranderen. Dat is het doel van alle gnosis, de mensheid te leiden uit de duisternis tot in het licht.

Als een punt in het midden van een cirkel. Plotseling zie ik het, daar in het midden van mijn kleine wereld schittert een licht. In het midden, in mijn hart. Het hart waarin de liefde woont. Waar anders kan het zijn dat de twee werelden die ik in mij weet, elkaar ontmoeten? De liefde die alles te boven gaat, alles omvat, alles verdraagt.

Is liefde niet het hoogste en schoonste waartoe een mens in staat is? Alleen het hart kan ontbranden in een verlangen dat uitgaat naar iets of iemand anders, zo vurig dat het er zelf in ondergaat. En dat is precies waar het om gaat. Eindelijk heb ik het begrepen, er is maar één oplossing: God is liefde. Als een vast punt in het midden van alles is daar de goddelijke liefde.

Rozenkruis en Gnosis
Nieuw denken

Reeds sedert onafzienbare tijden is er bij mensen geen sprake meer van zuivere rede. Ons denken is zeer hypothetisch en speculatief geworden. Het menselijk denken is van de goddelijke wijsheid verbroken, de wil en het begeren zijn daardoor in hoge mate speculatief. Zodra de mens de binding met de goddelijke rede, die eerstehands en direct met het denkvermogen tot stand kwam, verloor, was hij overgeleverd aan het experimentele leven. Hij ging niet meer 'aan de hand Gods', maar was op avontuur en verloor de binding met de Logos.
(J. van Rijckenborgh, Het christelijke inwijdingsmysterie - Dei Gloria Intacta, 3e dr., hfst. II-4, blz. 48/49)

Door het verlies van de binding met de goddelijke natuur, richtte ons denken zich op zelfhandhaving en zelfbehoud, dit eventueel ten koste van anderen. Door deze gerichtheid op het zelf, ontstaan er veel misverstanden, spanningen en conflicten.

We denken aan de hand van dat wat zich aan ons voordoet, op basis van zintuiglijke waarneming. Er wordt wel gezegd: *de werkelijkheid hangt af van de waarnemer.* We kunnen dit zien als een beperking, want wij zijn immers zelf in alles de waarnemer.

Welke spiegel gebruiken we
Alles wat wij waarnemen is gekleurd door onszelf en afhankelijk van ons bewustzijn. En tegelijkertijd is dit waarnemen ook een enorme hulp op onze weg. Want wat wij zien in anderen bijvoorbeeld, is een weerspiegeling van dat wat in onszelf is. Want de waarnemer stuurt zijn waarneming. De vraag is nu: welke spiegel gebruiken we? De uiterlijk gerichte of de naar het innerlijke geopende?

Wanneer wij het goddelijke zien in anderen, dan zien wij ook het goddelijke in onszelf weerspiegeld. Wanneer wij het goddelijke zien in de natuur, in ons levensveld, in het universum, in de schepping, dan zien wij ook de weerspiegeling van het goddelijke in onszelf. Ons bewustzijn bepaalt in zekere mate hoe we onze omgeving, onze werkelijkheid, zien!

Gewoonlijk echter, cirkelen gedachten soms eindeloos om ons heen, blijven hangen en houden ons bezig. Een rusteloos, voortdurend aantrekken en afstoten is het en daardoor juist een bron van verwarring. Gedachten, gevoelens en verlangens beïnvloeden elkaar in een voortdurend, bijna automatisch proces. Daarom is het ook moeilijk er vat op te krijgen.

Een scheppend vermogen

Wie innerlijk stil wil worden, loopt altijd tegen zijn denken aan, omdat deze onophoudelijke gedachtestroom niet eenvoudig te stoppen is. Onze hersenen reageren op prikkels en zetten ons vervolgens aan tot actie.

Tegelijkertijd is ons denken ook een bijzonder vermogen, omdat het ons tot een scheppend wezen maakt, als we bijvoorbeeld gedachten formuleren en deze uitspreken of opschrijven.

Ook voor innerlijke ontwikkeling is het denkvermogen belangrijk, met name een op *het andere* gericht denken. We noemen de zo opgedane inzichten wel *kennis van het hart*, kennis die ons een nieuw onderscheidingsvermogen geeft.

Zo begint het proces van herstel van de binding van de ziel met de oorspronkelijke geest. Wil een ziel werkelijk leven, dan heeft zij een veld nodig waar zij in ademen kan, waardoor zij bewustzijn kan verkrijgen. Zoals een mens over gevoel, intelligentie en gedrag beschikt, zo heeft een ziel ook deze drievoudige uitdrukkingsvorm nodig.

Geest en ziel

De geest is het nu, die uitgaat tot de ziel, die afdaalt in de tijdelijke, aardse wereld om zich aan de ziel openbaar te maken. Dit is de universele Christuskracht, de allesomvattende, goddelijke liefdekracht, die zoekt wat verloren is. Door de aanraking van het licht ervaren wij in onszelf een totaal andere en nieuwe manier van denken, van nieuw inzicht, begrip en weten, van wijsheid.

Deze wijsheid, die het wezen vervult en het nieuwe vermogens verschaft, is waar we naar streven. De kennis van het hart, dit nieuwe weten, geeft steeds meer – bezield en geïnspireerd – richting aan ons leven.

Als we onze *levenssfeer reinigen* en ruimte maken voor de geest, zal de nieuwe ziel groeien. De persoonlijkheid zal naar de achtergrond treden en zal bewust minder worden. Men noemt dit proces van minder worden ook wel het *dagelijks sterven* of *het endura*. In de Bijbel wordt het als volgt gezegd:
Hij (de ander in mij) moet wassen en ik moet minder worden.

Licht en duisternis hebben tegengestelde eigenschappen en werkingen. Het licht keert zich namelijk naar buiten en ontvouwt daardoor de dingen, opent ze en stelt ze in het zicht. De duisternis daarentegen keert zichzelf naar binnen, wikkelt de dingen in, sluit ze af en verbergt ze. Daardoor komt van het licht de kennis van de dingen en van de duisternis de onwetendheid van de dingen.

Wij zijn het licht niet, zoals Johannes zei, maar het licht is wel in ons. Wij bedekken het licht wanneer wij het niet kennen. Maar wanneer wij het kennen, dan getuigen wij van dit licht. De ziel is als het licht, altijd open en naar buiten gericht.

Rozenkruis en Gnosis
Realisatie in het hier en nu

De term nieuwe ziel is al enkele malen gevallen. De groei van een nieuwe, eeuwige ziel is het doel van een leerling van het Rozenkruis. Als persoonlijkheid hebben we hierin een belangrijke rol te vervullen. Enerzijds als mens die zijn plaats in de wereld in neemt, anderzijds als dienaar van de nieuwe ziel, de hogere mens in hem. Dit laatstgenoemde proces noemen we heel-wording.

Verontrusting

Bij een mens kan op een gegeven moment klaar voor ogen staan dat *hij slechts ten dele is*, geen volledige oorspronkelijke mens meer. Door dit besef kan een openheid ontstaan waardoor de geestvonk kan gaan reageren op het gnostieke licht. Dit veroorzaakt allereerst verontrusting en zet ons aan tot zoeken. Wie geen voldoening meer vindt in deze wereld, durft een andere richting in te slaan, geleid door die verontrustende gnosiskracht.

Een reactie hierop is het zoeken naar rust en stilte, vanuit een verlangen naar heel-worden. Dit verlangen naar herstel van het oorspronkelijke, noemen wij *heilbegeren*. We worden door dit verlangen en het daarbij horende streven een ander mens, en onze gedachten en gevoelens krijgen een ander gerichtheid, wat zijn weerslag vindt in ons handelen.

De openheid voor de gnosis maakt dat we ontvankelijk zijn voor haar krachten en wekt tevens nieuwe inzichten in ons op. Met deze nieuwe inzichten gaan we aan de slag.

Nieuwe levenshouding

Het groeiende verlangen naar heel-zijn brengt een proces in ons op gang. Een proces dat door de rozenkruisers het pad van de roos wordt genoemd. Het is een pad dat in het leven zelf gegaan wordt, door gewoon te doen wat er voor ons te doen is als mens in deze wereld. Maar dan wel op zó'n wijze, dat we doen wat gunstig is voor de ontwikkeling van de nieuwe ziel en nalaten wat die ontwikkeling in de weg staat.

Het innerlijke pad vinden we in het symbool van het Rozenkruis weergegeven in de punt, de cirkel, de driehoek en het vierkant. In hoofdstuk 3 hebben we hier ook al over gesproken.

> *De punt symboliseert allesdoordringende geest. De cirkel duidt op de eeuwige volheid die mens en wereld omvat, waaruit een ononderbroken magnetische roep uitgaat naar de mensheid.*

De punt is het begin en het keerpunt. De punt en de cirkel zijn samen tevens het symbool van het zonnestelsel en de zon, de microkosmos en de oorspronkelijke mens. Nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk. Als een mens hart en hoofd opent voor deze roep, zal een nieuwe drievoudige bezieling zich ontvouwen, naar denken, voelen en gedrag, anders omschreven als 'naar hoofd, hart en handen'.

> *De driehoek verwijst naar een drievoudige universele stralingskracht: de kracht van de liefde, de kracht van de kennis en de kracht van de daad.*

In de mens vormen deze alomvattende liefde, ware kennis en bevrijdende daad de vurige driehoek, de trigonum igneum, zoals de rozenkruisers uit de zeventiende eeuw het noemden.

Vierkant van bouw

> *Het vierkant, ook wel vierkant van bouw genoemd, staat voor de basis waarop met behulp van universele krachten kan worden gebouwd aan de wedergeboorte van de onsterfelijke zielemens.*

Als een mens uit eerdergenoemde drie krachten gaat leven, dan begint hij aan een nieuw levensbouwwerk: het *staan op het vierkant van bouw*, wat zich uit in:

1. eenpuntige gerichtheid
2. strijdloosheid
3. bewaren van innerlijke harmonie en
4. leven in en door de Al-eenheid

Eenpuntige gerichtheid is het innerlijke kompas afstemmen op het gekozen levensdoel. Een vanzelfsprekende toewijding, waarin we bereidheid tonen om ruimte te geven aan dit nieuw ontdekte licht.

Strijdloosheid is niet onze natuurlijk grondhouding, want zelfbehoud is het kenmerk van ons leven. Maar zelfhandhaving en nieuwe zielebouw gaan niet samen. Strijdloosheid kan alleen worden toegepast in het licht van de innerlijke ontwikkeling. Daardoor ontstaat een evenwicht, waardoor niet-oordelen en strijdloos zijn mogelijk worden.

Het bewaren van innerlijke harmonie houdt in dat we gaan zoeken naar evenwicht. Als het persoonlijk belang centraal staat, dan wordt ons leven beheerst door veranderlijkheid en tegenstellingen, met als negatief resultaat lijden en verdriet. Harmonie in gnostieke zin is daarentegen de harmonie van de nieuwe ziel, verbonden met het goddelijke ontwikkelingsplan.

Al-eenheid

In het leven in en door de Al-eenheid herkent de ene ziel de andere. Als we streven naar een leven in en uit die Al-eenheid, dan ontstaat er werkelijke eenheid. Deze groepseenheid is een stimulans die de nieuw-ontwaakte ziel ons brengt. Eenheid, in het licht van de gnosis, is kracht, is geestkracht.

Wat heeft de mensheid in deze overgangstijd, dit Watermantijdperk, dan echt nodig? Nu een nieuwe wind waait over de wereld, als een geestes-windvlaag, die de mensheid beroert en voortjaagt met een ongekende kracht, kan de mensheid dan nog ontkomen aan de uitdaging om zich te vernieuwen? Is dat niet het begin van een bewustzijnsverandering: vanuit de enkeling, het zelf, vanuit de ene mens, naar de velen, naar anderen, naar het geheel? Zoals de ziel zich uitstrekt en alles omvat, in plaats van de persoonlijkheid die alles naar zich toetrekt, en bedekt?

Om je deze ommekeer voor te kunnen stellen, is kennis van het wezen van de ziel nodig. Eenheid zou wel eens de sleutel kunnen zijn die de mens toegang kan verschaffen tot het verkrijgen van een ander bewustzijn.

Rozenkruis en Gnosis
Het pad van transfiguratie

De besproken verwerkelijking van de onsterfelijke nieuwe ziel vindt plaats als een geleidelijk innerlijk proces. Het is een proces van zelfverwerkelijking op basis van een nieuwe levenshouding. Hierin wordt de ontwikkeling van de nieuwe ziel in ons prioriteit gegeven, dat wil zeggen, doen wat wel, en laten wat niet bevorderlijk is.

De mens is een bewoner van een microkosmos of kleine wereld. In de sterfelijke mens kan de onsterfelijke nieuwe ziel tot ontwikkeling komen. Dit is het begin van een weg tot volledige vernieuwing van een mens naar geest, ziel en lichaam.

Deze weg is door alle tijden heen bekend geweest. Ze werd en wordt onderwezen in alle mysteriescholen. Zo kennen we onder andere de christelijke, de Egyptische, de Indische en de Chinese inwijdingsmysteriën. Ook rozenkruisers willen in de praktijk deze inwijdingsweg toepassen.

In de wijsbegeerte van het Rozenkruis neemt de roos, de geestvonk, een belangrijke plaats in. De roos symboliseert het eeuwigheidsbeginsel in ons microkosmische stelsel. Op basis daarvan kan een proces van zielevernieuwing beginnen, een vernieuwing en verandering. Het is een proces dat zowel in het stoffelijke lichaam, als in de meer fijnstoffelijke lichamen plaatsvindt.

De natuurmens

Wij kennen de gewone chemische processen in ons lichaam. Uit ons voedsel nemen we diverse stoffen op die zorgen voor onze instandhouding. Door de ademhaling nemen we zuurstof op en dit is zo essentieel voor ons, dat we maar heel kort zonder adem kunnen leven.

Naast voedsel en zuurstof houden we onze levensenergie op peil door meer fijnstoffelijke ethers. Deze ethers zijn net zo belangrijk voor ons als voedsel en ademhalen. Ze onderhouden onze levenskracht en in die zin ook onze bezieling.

Iedereen trekt ethers aan die aansluiten bij de eigen levensinstelling en levensgerichtheid. De mens leeft uit deze energie en straalt die vervolgens ook weer uit. *Wat je voedt, dat groeit,* zegt de volksmond.

Wat geldt voor de microkosmos, geldt ook voor kosmos en macrokosmos. De hele levensatmosfeer bestaat uit ethers en astrale vibraties. Zij vormen één grote samenhang van stralingen van verschillende aard en geladenheid. Astrale krachten zijn lichtvibraties die op de mens inwerken. Een mens neemt naast het de lichtkrachten van zijn directe omgeving, ook die van kosmos en macrokosmos in zich op.

Een mens trekt alleen aan en kan alleen vasthouden wat met hem verwant is. De kosmische en macrokosmische stralingen waarmee hij geen affiniteit heeft, gaan langs hem heen. Zijn eigen ademveld wordt bepaald door levensgerichtheid, door verlangens en gedachten, door karma en haar werking. Dit is bepalend voor wat hij aantrekt, of juist niet. Zo blijft hij net zo lang ingesponnen in zijn eigen web tot zijn bewustzijn verandert door de gnostieke lichtkracht in het hart.

De oorspronkelijke mens

In het boek *De Elementaire Wijsbegeerte* schrijft *J. van Rijckenborgh* hierover:

> *In en door de dialectische tempel heen, moeten wij aan een nieuwe tempel bouwen. De aanvangende leek dient, de realiteit van zijn staat inziende en aanvaardende, de oude tempel in een zodanige toestand te brengen dat de krachten van de natuur zo min mogelijk weerstand zullen bieden.*
> (Elementaire Wijsbegeerte, 3e druk, hfst. V, blz. 49/50)

Van de geestvonk die naar zijn wezensaard één is met het vibratieveld van de gnosis, gaat een straling uit. Zij roept in een mens een herinnering op aan de oorspronkelijke of hogere mens. Er zijn velen die deze roep in het hart vernemen. Ze worden erdoor verontrust en reageren erop. Ze gaan op zoek naar antwoorden.

Maar er gebeurt meer dan alleen de mentale reactie, want de werkzaamheid van het gnosislicht werkt ook in op het stoffelijke lichaam. Het hart en het bloed worden met lichtkracht geladen. Door dit proces wordt het bewustzijn letterlijk gevoed. Nieuwe ideeën over vrijheid en eenheid ontstaan en we zien een andere, nieuwe werkelijkheid voor ons geestesoog. Dit is het begin van een proces van zieleverandering en van vrijmaking.

Bewustzijnsstaat is levensstaat

De uitspraak *bewustzijnsstaat is levensstaat* wil niet zeggen, dat wij door een bepaalde bewustzijnsstaat tot een of andere levensstaat kunnen besluiten. Het gaat er meer om waar het bewustzijn door wordt gevoed. Als we door het gnostieke veld worden gevoed, dan is het overgaan tot een nieuwe levenshouding geen moeilijke keuze maar een vanzelfsprekendheid.

Ons bewustzijn wordt sterk beïnvloed door onze verlangens. De aard van ons *begeerte- of astrale lichaam* werkt door in ons denken. In en door het leven heen, worden we ons hiervan bewust. Zo is het leven zelf onze leerschool. Steeds

opnieuw worden we voor de vraag geteld: zijn we gericht op het ik of op de ander in ons, op de nieuwe ziel? Dus: uit welk bewustzijn leven we?

In de Bijbel wordt dit proces van bewustwording van de andere in ons geschetst in de mens Johannes de Doper. Johannes is de voorloper, de wegbereider voor de nieuwe ziel, voor Jezus. Hij wijdt zijn leven aan zijn herontdekte levensbestemming.

Transfiguratie

Transfiguratie is een proces van verandering van de aardse naar de goddelijke mens. Zoals de aardse mens een sterfelijke ziel heeft en een sterfelijk lichaam, zo heeft de nieuwe mens een onsterfelijke ziel en een onsterfelijk lichaam.

De omzetting van de oude mens naar de nieuwe mens is een proces waarbij ook de persoonlijkheid betrokken is. Alleen door toewijding en door het wegcijferen van zijn hele wezen, kan de grootse *vernieuwing van geest, ziel en lichaam* plaatsvinden.

Het belangrijkste is om hier daadwerkelijk een begin mee te maken. De goddelijke liefdekracht kan een omwending in ons leven veroorzaken.

In de Bijbel wordt dit proces symbolisch *het bouwen van een nieuwe tempel* genoemd.

De roos die bloeit, de ziel die de geest vindt, leeft in het ritme van die geest. Zij ademt in die vibratie. De gedachte, het nieuwe denken, voert terug langs de lijn van het grove ritme vol storing naar het ijle ritme zonder storing. Dat is – in eenvoudige bewoordingen – wat rozenkruisers transfiguratie noemen.